

УДК 351.74(477)

О.І. ДОВГАНЬ, Харківський національний університет внутрішніх справ

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ: СТРУКТУРА, ПРОЦЕДУРИ ТА РЕСУРСИ

Ключові слова: організація, функціонування, система управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, структура, процедури, ресурси

Сьогодні під системою управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України розуміють оптимізацію управлінських послуг та процедур розробки й прийняття управлінських рішень, «новий якісний рівень елементів управлінської системи, що спрямована на створення організаційних умов для реалізації людиною і громадянином, іншим суб'єктом приватного права своїх прав і свобод», «пріоритетний проект, спрямований на всебічне вдосконалення діяльності органів внутрішніх справ, яке має здійснюватись вищим керівництвом МВС України» [1, с.10].

Аналогічної позиції з питань підвищення якості діяльності органів внутрішніх справ України дотримуються й провідні українські науковці, серед яких О.М. Бандурка, І.П. Голосніченко, А.Т. Комзюк, В.Ю. Котляр, П.П. Кульчицький, Т.О. Проценко, О.Г. Циганов та інші. Але настійна потреба у реформуванні системи органів внутрішніх справ України викликає потребу перегляду основних засад організації та функціонування системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, її структури, процедур та ресурсів, дослідження чого є метою статті.

Те, що як науковці, так і практичні працівники ОВС України разом із керівництвом

МВС України під предметом системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України розуміють виключно надання платних послуг органами внутрішніх справ, підтвердив аналіз матеріалів науково-практичних конференцій «Запровадження у Міністерстві внутрішніх справ України системи управління якістю: проблеми і перспективи» (2008) [2] та «Теорія та практика забезпечення якісного управління у сфері діяльності міністерства внутрішніх справ» (27.11.2009 р.) [3]. Але це не відповідає як реаліям, так і інтересам сучасних органів внутрішніх справ України, оскільки не охоплює усю сферу їх діяльності.

Раніше ми вже казали, що система управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України у тому вигляді, як вона була запропонована узагальнюючою Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми запровадження системи управління якістю в органах виконавчої влади» від 11.05.2006 р. № 614 [4] до розробки та запровадження в органах виконавчої влади, і власне для органів внутрішніх справ України, а також Планом заходів щодо запровадження та забезпечення функціонування системи управління якістю у МВС, затвердженим Міністром МВС України 17.09.2008 р. [5], поперше, *не отримала належного нормативно-правового врегулювання правовідносин у сфері внутрішніх справ.*

По-друге, очікувана система управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України *є вкрай функціонально обмеженою, оскільки спрямована тільки на удосконалення сфери платних послуг, що надаються суспільству органами внутрішніх справ України.*

Саме про це, наприклад, у 2009 році попереджав науковець І.В. Зозуля, зазначаючи недостатнє уявлення Міністерства внутрішніх справ України про принципи «управління якістю» та про помилкове примусове зведення поняття «якості у МВС» виключно до платних послуг. На його думку, «система управління якістю повинна охоплювати абсолютно всі сфери діяльності міліції, а не тільки сферу надання платних послуг, яку собі за взірєць

обрало Міністерство», через що «українським ОВС ще далеко саме в питаннях управління якістю діяльності міліції до модельного аналогу сервісної служби у розумінні Європейського конгресу» [6, с.54–55].

По-третє, враховуючи, що *удосконалення сфери послуг, що надаються суспільству органами внутрішніх справ України, не є усією сферою діяльності органів внутрішніх справ, проблема розробки та запровадження системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України має бути поширена на сферу діяльності органів внутрішніх справ України.*

По-четверте, за межами системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України фактично залишилися *внутрішньоорганізаційні питання якості самих органів внутрішніх справ*, оскільки недосконалі ОВС апіорі не можуть якісно функціонувати – мова йде про *внутрішню оцінку стану системи управління органами внутрішніх справ і внутрішню організацію їх діяльності.*

Виходячи з того, що нормативно-правове врегулювання правовідносин у сфері внутрішніх справ відноситься до усієї системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України в цілому і потребує свого окремого вирішення, вважаємо, що проблема розробки та подальшого запровадження *системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України є комплексною, організаційно-управлінською за характером, і підлягає структуруванню за такими напрямками-підсистемами:*

– за послугами, що надаються органами внутрішніх справ (підсистема управління якістю адміністративних послуг органів внутрішніх справ);

– за основною діяльністю органів внутрішніх справ (підсистема управління якістю основної діяльності органів внутрішніх справ України);

– за внутрішньоорганізаційним станом органів внутрішніх справ (підсистема управління якістю внутрішньоорганізаційного стану органів внутрішніх справ).

Поперед усього наведемо деякі *базові визначення, надані в ДСТУ Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів ISO 9000:2007* [7]. Так, *якість (quality)* – це ступінь, до якого сукупність власних характеристик задовольняє вимоги; *рівень якості (grade)* – це категорія чи розряд, надані різним вимогам щодо якості продукції, процесів або систем, які мають те саме функційне застосування; *система (system)* – сукупність взаємопов'язаних або взаємодійних елементів; *система управління (management system)* – система для встановлення політики та цілей і досягнення цих цілей. І, відповідно, *система управління якістю (quality management system)* – це система управління для спрямування та контролювання діяльності організації стосовно якості; *управління якістю (quality management)* – це скоординовані дії щодо спрямування та контролювання діяльності організації стосовно якості.

Цілком зрозумілим є те, що орієнтуючись на ці визначення та вживаючи їх в дослідженні, в окремих випадках цю термінологію ми розширюємо з погляду на предмет її прив'язки к органам внутрішніх справ. Звідси, розглянемо більш детально кожен з цих підсистем.

1. Підсистема управління якістю адміністративних послуг органів внутрішніх справ.

На нашу думку, ця підсистема повинна інтегрально, як складова частина, входити до підсистеми управління якістю основної діяльності органів внутрішніх справ України. Але оскільки підсистема управління якістю адміністративних послуг органів внутрішніх справ на даний момент взагалі Міністерством внутрішніх справ України розглядається на правах єдиної системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, і щодо неї напрацьовано певний матеріал, припускаємо можливим її вважати окремою підсистемою.

Т.О. Проценко зазначає, що «адміністративна послуга, яка надається органами внутрішніх справ, є результатом публічно-владної діяльності певного органу, підрозділу, поса-

дової особи Міністерства внутрішніх справ, що відповідно до закону забезпечує юридичне оформлення умов реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів за їх заявою і полягає у видачі дозволів (ліцензій), сертифікатів, посвідчень, проведення реєстрації тощо» [1, с.11].

Як вбачається, підсистема управління якістю адміністративних послуг органів внутрішніх справ станом на сьогодні в достатній мірі відпрацьована фахівцями ДНДІ МВС України, і у повному обсязі може бути застосована в складі системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України.

2. Підсистема управління якістю основної діяльності органів внутрішніх справ України.

Проблема з розробки та запровадження підсистеми управління якістю основної діяльності органів внутрішніх справ України розподіляється на етапи:

1). Встановлення напрямків діяльності органів внутрішніх справ України, за якими повинна бути спрямована робота з розробки та запровадження системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України.

2). Оцінювання якості (моніторинг) означеної діяльності органів внутрішніх справ України за встановленими напрямками.

3). Виявлення недоліків, що перешкоджають нормальному перебігу діяльності органів внутрішніх справ України за встановленими напрямками.

4). Розробка та запровадження підсистеми управління якістю основної діяльності органів внутрішніх справ України з орієнтацією на нейтралізацію недоліків діяльності органів внутрішніх справ України за встановленими напрямками.

5). Повторне оцінювання якості означеної діяльності органів внутрішніх справ України за встановленими напрямками.

Разом із тим, до сьогодні проблемним все ще залишається з'ясування як сутності підсистеми управління якістю основної діяльності органів внутрішніх справ України, так і напрямків діяльності органів внутрішніх справ України, за якими має функціонувати відпо-

відна система управління їх якістю. Оскільки діяльність ОВС України в останні часи постійно перебуває під критикою громадськості [8], то предмет означеної критики також повинен бути врахований в з'ясуванні прогалин діяльності органів внутрішніх справ, що потребує удосконалення.

Як законодавчо унормовано, сьогодні міліція в складі функціонально розподіленого за структурою МВС України, означені обов'язки-завдання, відповідно до ст.7 Закону України «Про міліцію» [9], повинна виконувати силами підрозділів: кримінальної міліції, міліції громадської безпеки, транспортної міліції, державної автомобільної інспекції, міліції охорони, судової міліції, спеціальної міліції, внутрішньої безпеки. Загальна сфера діяльності ОВС України включає адміністративну, оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну, профілактичну, охоронну та інші види діяльності, які входять до їх компетенції [10, с.114]. І кожна з цих сфер та видів діяльності, в свою чергу, розподіляється за сферами внутрішньої безпеки держави.

Так, як за О.М. Бандуркою, міліція, завданнями якої є, наприклад, адміністративне припинення протиправних дій різноманітного характеру, здійснює їх в наступних галузях внутрішньої безпеки:

- таких, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку;
- в галузі торговельної діяльності, фінансово-бюджетної дисципліни;
- таких, що посягають на встановлений порядок управління;
- тих, що посягають на державну, колективну та приватну власність;
- на транспорті, в галузі дорожнього руху і господарства;
- в галузі житлових і паспортних прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою;
- в галузі охорони природи, використання природних ресурсів, охорони пам'яток історії та культури;
- в сільському господарстві щодо порушень ветеринарно-санітарних правил;

- в галузі охорони праці і здоров'я населення;
- в сфері стандартизації, якості продукції та метрології;
- в промисловості, будівництві та в галузі використання електричної і теплової енергії, збереження енергоносіїв усіх видів [11].

Але таке функціональне «подрібнення» завдань діяльності міліції та галузей їх застосування не дозволяє їх узагальнити за певними ознаками. Тому, на нашу думку, єдиним джерелом, звідки може бути отриманий достовірний перелік напрямів діяльності органів внутрішніх справ України, є законодавча база, що її регламентує.

Більш конкретизованими, станом на 02.06.2011 р., є завдання діяльності органів внутрішніх справ України, перелічені в основних обов'язках міліції за ст.10 Закону України «Про міліцію» [9]. Серед них: 1) забезпечувати безпеку громадян і громадський порядок; 2) виявляти, запобігати, припиняти та розкривати злочини, вживати з цією метою оперативно-розшукових та профілактичних заходів, передбачених чинним законодавством; 3) приймати і реєструвати заяви й повідомлення про злочини та адміністративні правопорушення, своєчасно приймати по них рішення; 4) здійснювати досудову підготовку матеріалів за протокольною формою, провадити дізнання у межах, визначених кримінально-процесуальним законодавством; 5) припиняти адміністративні правопорушення і здійснювати провадження у справах про них; 6) виявляти причини й умови, що сприяють вчиненню правопорушень, вживати в межах своєї компетенції заходів до їх усунення; брати участь у правовому вихованні населення; 7) проводити профілактичну роботу серед осіб, схильних до вчинення злочинів, здійснювати адміністративний нагляд за особами, щодо яких його встановлено, а також контроль за засудженими до кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі; 8) виконувати в межах своєї компетенції кримінальні покарання та адміністративні стягнення; 9) розшукувати осіб, які переховують-

ся від органів дізнання, слідства і суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, пропали безвісти, та інших осіб у випадках, передбачених законодавством; 10) проводити криміналістичні дослідження за матеріалами оперативно-розшукової діяльності, забезпечувати у встановленому порядку участь спеціалістів криміналістичної служби у слідчих діях; 11) виконувати прийняті в установленому законом порядку і в межах своєї компетенції рішення прокурора, слідчого, суду; 12) забезпечувати в межах своєї компетенції безпеку дорожнього руху, додержання законів, правил і нормативів у цій сфері, здійснювати державну реєстрацію (перереєстрацію) і облік транспортних засобів та систематизацію відомостей про їх власників, проводити державний технічний огляд зареєстрованих транспортних засобів, приймати іспити на право керування транспортними засобами і видавати відповідні документи; запобігати забрудненню повітря, водойм транспортними засобами та сільськогосподарською технікою; здійснювати контроль за утриманням у належному технічному стані та чистоті доріг, вулиць, майданів; 13) давати відповідно до законодавства дозвіл на придбання, зберігання, носіння і перевезення зброї, боєприпасів, вибухових речовин та матеріалів, інших предметів і речовин, щодо зберігання і використання яких встановлено спеціальні правила, а також на відкриття об'єктів, де вони використовуються, контролювати додержання зазначених правил та функціонування цих об'єктів; 14) контролювати додержання громадянами та службовими особами встановлених законодавством правил паспортної системи, в'їзду, виїзду, перебування в Україні і транзитного проїзду через її територію іноземних громадян та осіб без громадянства; 15) повідомляти відповідним державним органам і громадським об'єднанням про аварії, пожежі, катастрофи, стихійне лихо та інші надзвичайні події, вживати невідкладних заходів для ліквідації їх наслідків, врятування людей і подання їм допомоги, охорони майна, що залишилось без нагляду;

16) брати участь у проведенні карантинних заходів під час епідемій та епізоотій; 17) сприяти забезпеченню відповідно до законодавства режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації в разі їх оголошення на всій території України або в окремій місцевості; 18) охороняти на договірних засадах майно громадян, колективне і державне майно, а також майно іноземних держав, міжнародних організацій, іноземних юридичних осіб та громадян, осіб без громадянства; 19) забезпечувати збереження знайдених, вилучених у затриманих і заарештованих осіб і зданих у міліцію документів, речей, цінностей та іншого майна, вживати заходів до повернення їх законним власникам. Міліція несе відповідальність за збереження зданих цінностей і майна; 20) охороняти, конвоювати та тримати затриманих і взятих під варту осіб; 21) у встановленому порядку виявляти і повідомляти закладам охорони здоров'я про осіб, які становлять групу ризику захворювання на СНІД, і здійснювати за поданням закладу охорони здоров'я з санкції прокурора привід цих осіб, а також інфікованих вірусом імунодефіциту людини, хворих на венеричні захворювання, хронічний алкоголізм і наркоманів, які вводять наркотичні засоби шляхом ін'єкцій, для обов'язкового обстеження і лікування; 21-1) здійснювати за рішенням суду привід осіб, хворих на заразні форми туберкульозу, до протитуберкульозного закладу; 22) здійснювати привід до відповідних державних органів або установ згідно з чинним законодавством та з санкції прокурора громадян, які ухиляються від призову на військову службу; 23) подавати у межах наданих прав допомогу народним депутатам, представникам державних органів і громадських об'єднань у здійсненні їх законної діяльності, якщо їм чиниться протидія або загрожує небезпека з боку правопорушників; 24) подавати у межах наявних можливостей невідкладну, у тому числі медичну, допомогу особам, які потерпіли від правопорушень і нещасних випадків, перебувають у безпорадному або

небезпечному для життя і здоров'я стані, а також неповнолітнім, які залишились без опікування; 25) забезпечувати у порядку, встановленому законодавством України, безпеку осіб, взятих під захист, у разі надходження від них заяви, звернення керівника відповідного державного органу чи отримання оперативної та іншої інформації про загрозу їх життю, здоров'ю, житлу чи майну; 26) забезпечувати в межах своїх повноважень додержання вимог закону, виконання та контроль за рішеннями сільських, селищних, міських рад з питань охорони громадського порядку, торгівлі, утримання тварин у домашніх умовах, додержання тиші в громадських місцях тощо, а також контролювати утримання в належній чистоті вулиць, прибудинкових територій і дворів у містах та інших населених пунктах; 27) забезпечувати громадський порядок під час проведення масових заходів комерційного характеру на кошти організацій або осіб, які їх проводять; 28) забезпечувати згідно із законом підтримання порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також охорону приміщень суду, виконання функції щодо державного захисту суддів, працівників суду, забезпечення безпеки учасників судового процесу; 29) забезпечувати затриманим або заарештованим (взятим під варту) особам право на юридичний захист у порядку, передбаченому цим Законом та іншими нормативно-правовими актами; 30) надавати допомогу державному виконавцю при проведенні виконавчих дій у випадках, передбачених законом; 31) виконувати в межах своєї компетенції запитувати правоохоронних органів інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до законодавства України, міжнародних договорів України, а також установчих актів та правил міжнародних організацій поліції, членом яких є Україна; 32) забезпечувати в межах своїх повноважень виконання вимог закону про заборону грального бізнесу в Україні; 33) звертатися до суду з позовом про застосування фінансових санкцій, пов'язаних із заборонаю організації і проведення азартних ігор на території України.

Треба зазначити, що спроби стислого визначення основних напрямків діяльності міліції є достатньо важливими. Так, міністр МВС України наприкінці 2007 року визначав такі *основні напрямки діяльності міліції* [12]: «міліція має зосередити свою роботу на наведенні порядку на автошляхах; посиленні боротьби з нелегальною міграцією; вирішенні питання доведення органами прокуратури порушених справ до кінця і не допущення безкарності; ефективному використанні спецпідрозділів міліції та Внутрішніх військ для забезпечення охорони правопорядку та не допущенні будь якого протистояння між міліцією та Внутрішніми військами, які є складовою частиною органів внутрішніх справ».

Ще один варіант *основних напрямків діяльності міліції*, але тільки тепер за *пріоритетами*, у першому кварталі 2009 року включав: забезпечення належного реагування на заяви і повідомлення про злочини; протидію злочинам проти особи та майна громадян; охорона громадського порядку та забезпечення громадської безпеки; захист економіки; протидію незаконному обігу наркотичних засобів; забезпечення безпеки дорожнього руху; роботу зі зверненнями громадян та забезпечення службової дисципліни і законності серед особового складу, виявлення та очищення органів внутрішніх справ від порушників закону [13].

З врахуванням законодавства та практики роботи різноманітних служб пропонувались такі *основні напрями діяльності МВС України щодо забезпечення реалізації, охорони та захисту конституційних прав, свобод і законних інтересів громадян* [14]:

а) захист людини, її життя, здоров'я, прав, свобод та законних інтересів незалежно від віку, статі, національності, расової належності, мови та ін.;

б) недопущення у своїй діяльності незаконних обмежень і порушень прав, свобод та законних інтересів громадян;

в) безпосередня охорона задекларованих в Основному Законі прав, свобод і законних інтересів громадян;

г) забезпечення необхідних умов реалізації громадянами певних прав, свобод та законних інтересів.

Разом із тим, у ст.2 Закону України «Про міліцію» [9] вже викладені *основні завдання (а фактично – напрямки діяльності) міліції*. Серед них позначені: «забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів, запобігання правопорушенням та їх припинення; охорона і забезпечення громадського порядку; виявлення і розкриття злочинів, розшук осіб, які їх вчинили; безпеки дорожнього руху; власності від злочинних посягань; кримінальних покарань і адміністративних стягнень; у поданні соціальної та правової допомоги громадянам, сприяння у межах своєї компетенції державним органам, підприємствам, установам і організаціям у виконанні покладених на них законом обов'язків».

З наведених варіантів основних напрямків діяльності міліції видно, що сьогодні відсутня одностайна думка вчених, практиків та законодавця щодо їх переліку. Тому за доцільну вважаємо можливість згрупувати вказані *основні напрямки діяльності міліції за системоутворюючими (декларативними) та об'єктно-орієнтованими (прикладними) ознаками*. Наприклад, до першої групи у повному обсязі можуть бути віднесені напрямки діяльності ОВС із забезпечення реалізації, охорони та захисту конституційних прав, свобод і законних інтересів громадян [14], до другої – напрямки [12, 13] і вибірково – [15].

Системоутворюючі (декларативні) ознаки в діяльності органів внутрішніх справ України носять предметний, базовий характер, але з практичних цілей, з погляду на потребу скорішого отримання позитивного результату із запровадження системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, як напрямки діяльності органів внутрішніх справ України, за якими має функціонувати відповідна підсистема управління якістю основної діяльності органів внутрішніх справ України, треба застосовувати тільки об'єктно-орієнтовані (прикладні) напрямки діяльності ОВС, обумовлені обов'язками міліції.

Крім того, з напрямками діяльності органів внутрішніх справ зазвичай пов'язується різноманітність форм, методів їх роботи та заходів, що вживаються, існуючі відмінності за якими не впливають на загальну оцінку діяльності органів внутрішніх справ як правоохоронної структури [14].

Таким чином, на нашу думку, сучасні органи внутрішніх справ потребують розробки та запровадження підсистеми управління якістю основної діяльності органів внутрішніх справ України, спрямованої на об'єктно-орієнтовані (прикладні) напрямки діяльності. Саме це сьогодні може дати найбільш відчутний та скоріший ефект від запровадження системи.

При цьому, якщо встановлено, що міліція неякісно виконує, наприклад, таке завдання, як «забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів, запобігання правопорушенням та їх припинення», то єдиним припустимим заходом із виправлення означеного недоліку може бути тільки альтернативне «якісне забезпечення особистої безпеки громадян...». Але відразу слід попередити проти можливого маніпулювання поняттями – проста заміна тільки у звітних документах словосполучення «не якісного виконання того чи іншого завдання» на «якісне», не підкріплена соціальними, матеріально-технічними або кадровими та іншими комплексними заходами в межах усієї системи органів внутрішніх справ України, не вирішить існуючої проблеми. Більше того, її не нейтралізує навіть ніякий альтернативний, але виключно місцевий, в межах окремого райвідділу, застосований одиничний захід – тобто, мова може йти тільки про *комплексну систему управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України*.

3. Підсистема управління якістю внутрішньоорганізаційного стану органів внутрішніх справ.

До питань внутрішньої оцінки стану системи управління органами внутрішніх справ і внутрішньої організації їх діяльності, за аналогією з У.І. Абдуллаєвим, можна віднести елементи внутрішнього середовища функціо-

нування органа внутрішніх справ, які мають потребу в постійному контролі – організацію управління, що включає формування цілей і завдань органа внутрішніх справ; організаційну побудову органа з посадовими взаємозв'язками та компетенцією; процедуру прийняття управлінських рішень (треба зазначити, що деякі українські дослідники процедуру прийняття якісних управлінських рішень в органах внутрішніх справ розглядають як однопорядкову за значенням, що й надання послуг) і їхню реалізацію; рішення питань кадрового забезпечення та створення сприятливого мікроклімату в колективах; матеріально-технічне й фінансове забезпечення; організацію режиму таємності [15].

Т.О. Проценко ефективну організацію внутрішньої діяльності кожного підрозділу ОВС безпосередньо пов'язує зі «здійсненням постійного моніторингу; незмінністю порядку виконання органами внутрішніх справ відповідних управлінських функцій; оптимізацію показників, за якими визначається правильність та якість кожного управлінського процесу; розробку і впровадження нових методів удосконалення управління в системі МВС України» [1].

При цьому питання моніторингу, управлінських функцій органів внутрішніх справ, оптимізації показників правильності та якості управлінських процесів в діяльності ОВС України сьогодні науковцями досліджені в достатній мірі. Особливості інтеграції підсистеми управління якістю внутрішньоорганізаційного стану органів внутрішніх справ в систему управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України є суцільно технічним завданням і виходить за межі дослідження.

Таким чином, *система управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України – це стандарт діяльності органів внутрішніх справ України*, своєрідна сукупність правил поведінки органів внутрішніх справ України відповідно до чинного законодавства. Сьогодні все ще потребують з'ясування ключові засади побудови системи, що дозволять означений стандарт діяльності органів внутрішніх

справ не тільки в подальшому успішно запровадити, але й підтримувати у відповідності до норм, здійснюючи постійний корегуючий контроль процесів розробки та запровадження системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, принципи реалізації якого викладались раніше, а принципи побудови системи управління якістю в діяльності ОВС України – в роботі [16].

На нашу думку, цілеспрямованість обґрунтування розробки системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України може бути оцінена застосуванням елементів коригувального функціонально-вартісного аналізу, метою якого є задекларована *ліквідація зайвих функцій, елементів і витрат* за одночасного збереження або підвищення якості діяльності органів внутрішніх справ України.

Щодо функцій міліції, то вони сьогодні визначені у ст.7 Закону України «Про міліцію» [9], і становлять: адміністративну, профілактичну, оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну, виконавчу та охоронну (на договірних засадах) функції (які раніше ми пов'язували зі сферами діяльності ОВС України, Н. Заєць – з видами діяльності [14]). Так, адміністративна функція представляє собою виконавчо-розпорядчу діяльність міліції з організації і здійснення охорони громадського порядку і громадської безпеки; профілактична функція – запобігання злочинам та іншим правопорушенням, виявлення причин і умов, що їх породжують та усунення їх; оперативно-розшукова функція – виявлення інформації про правопорушення, що готуються або вже вчинені; кримінально-процесуальна функція – розгляд заяв і повідомлень про вчинені злочини, провадження дізнання і попереднього слідства у кримінальних питаннях про злочини, розслідування яких покладено законом на ОВС; виконавча функція – виконання адміністративних стягнень і кримінальних покарань; охоронна функція – охорону на договірних засадах майна усіх видів власності юридичних і фізичних осіб.

Щодо елементів органів внутрішніх справ, то це їх апарати, служби, підрозділи, створені

за галузевими, функціональними та територіальними ознаками. Так, до оперативно-слідчих підрозділів віднесені: штаби; внутрішньої безпеки; карного розшуку; боротьби з економічною злочинністю; боротьби з організованою злочинністю; оперативно-технічні; боротьби з незаконним обігом наркотиків; кримінального пошуку; слідчі; експертно-криміналістичні; оперативно-режимні підрозділи установ виконання покарань; дізнання; Укрбюро Інтерполу; другі спеціальні підрозділи; фельд'єгерські. До адміністративних підрозділів: апарат міністра, перші відділи (секретаріати); охорони громадського порядку; дільничних інспекторів міліції; паспортної, реєстраційної та міграційної роботи; Державної автомобільної інспекції; по роботі з особовим складом; навчальних закладів та науково-дослідних установ; військово-мобілізаційної роботи; Державної служби охорони; фінансові; зв'язку; технічного захисту інформації; громадських зв'язків; міжнародних зв'язків, виконання покарань (кримінально-режимних підрозділів). До господарських та забезпечуючих: господарські; тилового, військового та матеріально-технічного забезпечення; інформаційні; військових та спеціальних перевезень; будівельні; медичні; інспекції технічного нагляду та охорони праці; редакційно-видавничі; редакції газет; палаци культури (клуби) [10, с.121–122].

Щодо витрат, то тут слід розуміти бюджетні витрати на забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України, які мають бути мінімізовані. І.В. Зозуля зазначає доцільність проведення такого дослідження за етапами: «перший етап – аналіз бюджетного забезпечення фінансування системи МВС України – дозволить дослідити динаміку надходження коштів на потреби забезпечення її належної діяльності та подальшого розвитку, другий етап – оцінити запити щодо забезпечення її коштами, а третій етап – з'ясувати недоліки реального підпорядкування спрямованими коштами задля їх подальшого виправлення та недопущення» [17, с.309]. Наприклад, такі дані можуть бути використані в

оцінці можливості скорочення витрат за статтями витрат Держбюджету на: керівництво та управління діяльністю ОВС; забезпечення виготовлення документів, що засвідчують особу та їх видачу; створення Єдиної державної автоматизованої паспортної системи; участь ОВС у боротьбі з нелегальною міграцією; забезпечення захисту прав і свобод громадян, суспільства і держави від протиправних посягань; охорона громадського порядку; централізоване матеріально-технічне забезпечення; підготовку кадрів для ОВС вищими закладами освіти III і IV рівнів акредитації; стаціонарне лікування працівників, осіб рядового і начальницького складу ОВС та військовослужбовців ВВ тощо.

Такий підхід прямо узгоджується з вимогами Концепції розвитку системи Міністерства внутрішніх справ за Постановою Кабінету Міністрів України від 24.04.1996 р. № 456 [18] щодо «зміцнення штабної функції з метою підвищення ефективності управління, особливо оперативного, раціональної відмови від дублювання в роботі, зменшення на цій основі витрат на утримання управлінського апарату і посилення служб та підрозділів практичної спрямованості» тощо. Разом із тим, через нез'ясованість як структури майбутньої системи органів внутрішніх справ МВС України, так і їх функцій, остаточне вирішення цих питань треба залишити за парламентаріями. А поки, замість того, щоб перенести увагу на діяльність райміськлінорганів, що несуть безпосереднє навантаження із забезпечення безпеки прав і свобод людини і громадянина, Міністерство внутрішніх справ України проводить реорганізаційні експерименти над власним апаратом, уп'яте офіційно змінюючи його структуру тільки з квітня 2011 року.

Пропонуємо поперед усього систему управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України націлити на вирішення найбільш гострих проблем райміськлінорганів внутрішніх справ та їх працівників: велику різницю між кількістю зареєстрованих заяв громадян про злочини та реально порушеними кримінальними справами (що веде до без-

карності злочинців); пагубність зворотного процесу, коли не слідство дає розкриття, а розкриття породжує слідство та документування злочину; відсутність сенсу та елементарного бажання у розкритті злочинів – безкарна бездіяльність працівників; невміння працювати; високу плинність кадрів; відсутність практичного професійного «вишколу» та моральних, житлових, матеріальних (а тепер вже й пенсійних) стимулів; зневажливе відношення керівництва до особового складу; побиття затриманих у міліції й фактичну відсутність прав у потерпілого та адвокатів.

Інший бік цієї ж проблеми – це забезпечення безпечних умов діяльності працівників органів внутрішніх справ при виконанні ними службових обов'язків, а фактично – забезпечення життєдіяльності персоналу органів внутрішніх справ України [19].

Ключовими в побудові та функціонуванні розглянутих підсистем є поняття процедури та ресурсів. Юридична енциклопедія зазначає, що термін «процедура» (від лат. *procedere* – просуватися; англ. *procedure*) – це офіційно встановлений порядок дій під час обговорення, ведення якої-небудь справи, діяльності та ін. ДСТУ Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів ISO 9000:2007 [7] під процедурою (*procedure*) розуміє установлений спосіб виконання роботи чи процесу, методуку.

Поняття процедури може бути розмежоване відносно як діяльності органів внутрішніх справ, так і їх розуміння як складової системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України.

Треба зазначити, що характерною ознакою правоохоронної діяльності органів внутрішніх справ України є власне *процедурний характер означеної діяльності*. Як відомо, способи здійснення правоохоронної діяльності складаються із спеціально встановлених юридичних процедур, таких як подання позову, звернення, опитування, допит та ін., і реалізуються переважно під час виконання органами внутрішніх справ раніше зазначеної кримінально-процесуальної функції. Пору-

шення посадовими особами органів внутрішніх справ встановлених процедур визнають істотним порушенням процесуального законодавства. Усі процедури правоохоронного призначення є формально визначеними і мають протокольну форму. Це означає, що будь-яка процесуальна дія (порушення кримінальної справи, затримання підозрілого, допит, обшук) має протоколюватися тільки з дотриманням вимог закону.

Процедури застосовуються міліцією при застосуванні адміністративних стягнень. Як зазначає А.Т. Комзюк, «адміністративно-юрисдикційна діяльність міліції спрямована на реалізацію визначених законодавством повноважень щодо боротьби з адміністративними правопорушеннями і полягає, зокрема, у виявленні цих правопорушень, збиранні та перевірці доказів, оформленні необхідних процесуальних документів, розгляді підвідомчих справ та винесенні по них відповідних постанов, надісланні окремих справ для розгляду за підвідомчістю, а також у виконавчому провадженні в таких справах». Він же констатує, що щорічно міліцією складається більше 10 млн. протоколів про адміністративні проступки, значна кількість справ про них розглядається посадовими особами самої міліції [20, с.203–207].

Треба зазначити, що питання організації адміністративно-юрисдикційної діяльності міліції достатньо детально врегульовані відповідними нормативними актами МВС України, наприклад, Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення за наказом МВС України від 22.02.2001 р. № 185 [21] розглядає загальні положення; порядок оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення; порядок оформлення адміністративних матеріалів при порушенні встановлених законодавством вимог пожежної безпеки або невиконанні приписів та постанов посадових осіб органів державного пожежного нагляду; діловодство у справах про адміністративні правопорушення; подані зразки форм постанов за справою про адміністративні правопорушення тощо. Ця Інструк-

ція отримала подальший розвиток за наказом МВС України від 11.03.2002 р. № 254.

Інструкція з організації провадження у справах про адміністративні порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху затверджена наказом МВС України від 25.02.1994 р. № 91, Інструкція з оформлення працівниками Державтоінспекції МВС матеріалів про адміністративні порушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху – наказом МВС України від 26.02.2009 р. № 77 [22] – містить загальні положення; розгляд справ про адміністративні правопорушення; виконання постанов в справах про адміністративні правопорушення; оформлення матеріалів про правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху; особливості оформлення матеріалів щодо адміністративного правопорушення, за яке передбачена статтею 130 КУпАП; особливості оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення, відповідальність за яке передбачена статтею 124 КУпАП; порядок здійснення тимчасового вилучення посвідчення водія; тимчасове затримання транспортних засобів; тимчасове вилучення талона про проходження державного технічного огляду; порядок здійснення тимчасового вилучення ліцензійної картки на транспортний засіб; діловодство у справах про порушення правил, норм і стандартів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху; особливості провадження у справах про правопорушення, яке зафіксовано за допомогою працюючих в автоматичному режимі спеціальних технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; особливості провадження у справах про порушення правил дорожнього руху іноземцями та особами без громадянства; контроль за організацією провадження та діловодства в адміністративних справах у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Останні зміни в Інструкцію внесено наказом МВС України від 12.05.2011 р. № 185.

Ще одним напрямком застосування процедур є особливості правової основи діяльності

міліції у сфері обігу спеціальних засобів самооборони. Так, наприклад, Д.С. Чуріков акцентує увагу на важливості визначення процедур, пов'язаних із обігом зброї при розробці відповідного Закону України «Про зброю» [23, с.52].

В контрольно-наглядовій діяльності міліції громадської безпеки Ю.Ю. Басова виділяє процедури за групами: процедури підготовки до проведення контрольно-наглядових дій, б) процедури проведення контрольно-наглядових дій, в) заключні процедури [24]. В адміністративно-наглядовій діяльності міліції в Україні Х.П. Ярмачі особливості адміністративно-наглядової діяльності міліції пов'язує з детальною процедурною регламентацією її здійснення, починаючи з визначення суб'єкта, його завдань і сфери діяльності, місця в структурній ієрархії органів внутрішніх справ залежно від обсягів наглядових повноважень до безпосереднього проведення адміністративно-наглядових дій – визначення об'єкта нагляду, прийняття рішення, аналіз існуючого стану, визначення методів і форм його здійснення та прийняття рішення за результатами адміністративно-наглядової діяльності тощо [25, с.56].

Щодо поняття *процедури як складової системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України*, то в залежності від застосування, процедури розробки чи її запровадження можуть проходити в один або декілька етапів, в деяких випадках одним із етапів, що передують запровадженню системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, є її оптимізація. Термін «процедура» є синонімічним аналогом цілого ряду понять – «процес», «алгоритм», «інструкція», «наказ», «правило», «регламент», «механізм», які пов'язані з реалізацією дій за певним порядком. На даному етапі дослідження актуальним є розробка документованих процедур для запровадження положень системи ISO 9001 в систему управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, що розробляється. Ще одним наочним прикладом є розробка процедур проведення аудиту з оцінки бюджетних витрат з розробки

та запровадження системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, що також передбачено. Тим більш, що за п.3 Плану заходів щодо запровадження та забезпечення функціонування системи управління якістю у МВС, затвердженим Міністром МВС України 17.09.2008 р., передбачалось «організувати навчання внутрішніх аудиторів для оцінювання результатів запровадження системи управління якістю у структурних підрозділах адміністративного блоку центрального апарату МВС та в цілому по Міністерству...», за п.4 – «визначити структуру регламентів надання послуг органами та підрозділами міліції громадської безпеки МВС з питань запровадження функціонування системи управління якістю...» [5].

Важливе місце в системі управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, як зазначалося, відводиться категорії «ресурс». Великий тлумачний словник сучасної української мови поняття ресурсу визначає як «1. Запаси чого-небудь, які можна використати в разі потреби; 2. Засіб, можливість, якими можна скористатись в разі необхідності» [26, с.1216]. При цьому, *поняття ресурсу взагалі відсутнє в ДСТУ Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів ISO 9000:2007* [7].

Таким чином, стосовно системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України можна казати про наступні ресурси: нормативно-правові, кадрові, фінансово-економічні, матеріально-технічні, управлінські, інформаційні, організаційні – кожен із цих ресурсів підлягає окремому детальному розгляду.

Як зазначають А.Н. Литвиненко та О.Ю. Максимова [27], правові ресурси визначають компетенції органів внутрішніх справ різних рівнів, регламентацію їхньої повсякденної діяльності для досягнення поставлених правовими актами завдань; кількісний і якісний склад кадрових і матеріально-технічних ресурсів органів внутрішніх справ і порядок їхнього фінансування; кадрові ресурси, розподіляючись на атестовані та вільнонаймані,

відрізняються не тільки кількісною, але й якісною відповідністю чисельності працівників ОВС завданням, що поставлені перед ними; матеріально-технічні ресурси та їх нормування залежать від бюджетних витрат, рухомості майна, цілей використання, способів визначення кількісної потреби в них, ступеню використання, способу надходження; фінансові ресурси, цільові за характером, є індикатором кадрових та матеріально-технічних ресурсів; інформаційні ресурси – розподіляються за інформацією, що використовується в діяльності ОВС та засобами, що створюють, обробляють, зберігають або передають цю інформацію.

Звідси, процес формування ресурсного потенціалу системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України передбачає таку їх організацію в роботі системи, щоб результат їхньої взаємодії постійно позитивно впливав на стратегічні, тактичні і операційні цілі діяльності органів внутрішніх справ.

Основними задачами управління ресурсним потенціалом системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України є формування ресурсного потенціалу, його використання та відтворення. Процес управління ресурсним потенціалом системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України складається з управлінських циклів із збору і передачі інформації, її обробки та аналізу, вироблення на основі аналізу управлінського рішення, передачі рішення та його реалізації, порівняння отриманих рішень з очікуваними показниками.

Якість управління ресурсами пов'язують з організаційною структурою системи [28]. Кількість задіяних в системі ресурсів прямо пропорційно залежить від її розгалуженості. Одним із заходів зниження витрат на понад нормоване використання ресурсів є встановлення обмежень за менш пріоритетними ознаками.

Таким чином, особливості структури, процедур і ресурсів системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України в значній мірі впливають як на розробку, так і

на запровадження названої системи. Система управління якістю в діяльності сучасних органів внутрішніх справ України за логікою свого функціонального призначення потребує істотного розширення щодо охоплення усієї сфери їх діяльності.

Підсумовуючи, зазначимо наступне.

1. Потребують перегляду принципи нормативно-правового врегулювання щодо розробки та подальшого запровадження системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України.

2. Загальноприйнятий підхід до розробки та подальшого запровадження системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, орієнтованої тільки на платні послуги, є функціонально обмеженим, оскільки не відображає усієї сфери діяльності ОВС,.

3. Система управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України має бути структурована за послугами, що надаються органами внутрішніх справ, за основною діяльністю ОВС та за внутрішньоорганізаційним станом ОВС.

4. За структурою реалізація системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України станом на сьогодні пропонується інтегрально за підсистемами: управління якістю адміністративних послуг органів внутрішніх справ, управління якістю основної діяльності органів внутрішніх справ України та управління якістю внутрішньоорганізаційного стану органів внутрішніх справ.

5. Запропоновано розглядати основні напрямки діяльності міліції за системоутворюючими (декларативними) та об'єктно-орієнтованими (прикладними) ознаками. До основних напрямків діяльності органів внутрішніх справ України за системоутворюючими ознаками віднесені напрямки діяльності ОВС із забезпечення реалізації, охорони та захисту конституційних прав, свобод і законних інтересів громадян. За об'єктно-орієнтованими ознаками – напрямки діяльності ОВС, що обумовлені обов'язками міліції.

6. Орієнтація системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України

на об'єктно-орієнтовані (прикладні) напрямки діяльності є найбільш пріоритетною.

7. Цілі побудови системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України з ліквідації зайвих функцій, елементів і витрат у теперішній системі органів внутрішніх справ у повній мірі узгоджуються з вимогами Концепції розвитку системи Міністерства внутрішніх справ за Постановою Кабінету Міністрів України від 24.04.1996 р. № 456.

8. Ключовими в побудові та запровадженні системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України є поняття процедури та ресурсів. Поняття процедури може бути розмежоване відносно як діяльності органів внутрішніх справ, так і їх розуміння як складової системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України.

9. Пропонується внести поняття ресурсу в ДСТУ Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів ISO 9000:2007.

ЛІТЕРАТУРА

1. Проценко Т. О. Стадії процесу побудови системи управління якістю в МВС України: до постановки проблеми / Проценко Т. О. // Теорія та практика забезпечення якісного управління у сфері діяльності міністерства внутрішніх справ : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (Київ, 27 листопада 2009 р.) / упорядники: Т. О. Проценко, І. П. Голосніченко, О. Г. Циганов, П. П. Кульчицький ; за заг. ред. Т. О. Проценка. – К. : ДНДІ МВС України, 2009. – С. 10–13.

2. Запровадження у Міністерстві внутрішніх справ України системи управління якістю: проблеми і перспективи : збірник матеріалів наук.-практ. конф. / упорядники: В. В. Столбова, О. Г. Циганов ; за ред. О. Н. Ярмиша. – К. : ДНДІ МВС України, 2008. – 199 с.

3. Теорія та практика забезпечення якісного управління у сфері діяльності міністерства

внутрішніх справ : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (Київ, 27 листопада 2009 р.) / упорядники: Т. О. Проценко, І. П. Голосніченко, О. Г. Циганов, П. П. Кульчицький ; за заг. ред. Т. О. Проценка. – К. : ДНДІ МВС України, 2009. – 231 с.

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми запровадження системи управління якістю в органах виконавчої влади» : від 11.05.2006 р., № 614 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 20. – Ст. 1435.

5. План заходів щодо запровадження та забезпечення функціонування системи управління якістю у МВС / затв. Міністром МВС України від 17.09.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua/mvs/control/mvs/control/main/uk/publish/article/200332>. – 14.04.2009.

6. Зозуля І. В. «Тwinning»-програми та управління якістю у мвс україни: потреба в уточненні предмета управління з погляду на реформування системи міністерства внутрішніх справ / Зозуля І. В. // Теорія та практика забезпечення якісного управління у сфері діяльності міністерства внутрішніх справ : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. (Київ, 27 листопада 2009 р.) / упорядники: Т. О. Проценко, І. П. Голосніченко, О. Г. Циганов, П. П. Кульчицький ; за заг. ред. Т. О. Проценка. – К. : ДНДІ МВС України, 2009. – С. 53-56.

7. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів : ДСТУ ISO 9000:2007. – [Чинний від 2008-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2008. – 31 с.

8. Думка громадян [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odessa.umvd.gov.ua/думка-громадян>. – 06.04.2011.

9. Закон України «Про міліцію» : від 20.12.1990 р., № 565–ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 4. – Ст. 20.

10. Зозуля І. В. Реформування системи МВС України: організаційно-правові аспекти реструктуризації його центрального апарату, територіальних у областях і транспортних

підрозділів та міськрайлінорганів / І. В. Зозуля // Форум права. – 2010. – № 3. – С. 112–132 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-3/10zivpim.pdf>.

11. Адміністративна діяльність. Частина особа : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків : Вид-во Ун-ту внутр. справ, «Еспада», 2000. – 368 с.

12. Луценко визначив п'ять основних напрямків діяльності міліції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unian.net/ukr/products-65616.html>. – 22.12.2007.

13. Про результати роботи міліції на пріоритетних напрямках боротьби із злочинністю [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://milicia.lviv.ua/pro_rezultati_roboti_militsiyi_na_prioritetnih_napryamkah_borotbi_iz_zlochinnistyu_548.html. – 24.04.2009.

14. Заяць Н. Місце органів внутрішніх справ у реалізації прав людини / Заяць Н. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uapravo.com/hro/text.php?lan=rus&id=1675&id_book=0&id_parent=0&id_vid_res=2.

15. Абдуллаев У. И. Внутрисистемный контроль в деятельности органов внутренних дел республики Таджикистан: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.11 / Абдуллаев Умарджон Икрамович ; Акад. упр. МВД РФ. – М., 2009. – 234 с.

16. Довгань О. І. Якість як об'єкт управління в діяльності органів внутрішніх справ України / Довгань О. І. // Науковий вісник Ужгородськ. нац. ун-ту. Серія: Право. – 2010. – Вип. 13. – Ч. 2. – С. 367–369.

17. Зозуля І. В. Теорія і практика реформування системи МВС України : монографія / І. В. Зозуля. – Х. : Харків юридичний, 2008. – 480 с.

18. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Концепцію розвитку системи Міністерства внутрішніх справ» : від 24.04.1996 р., № 456.

19. Синявська О. Ю. Організаційно-правові засади забезпечення життєдіяльності персоналу органів внутрішніх справ України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт.

юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О. Ю. Синявська ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2008. – 42 с.

20. Комзюк А. Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації : монографія / А. Т. Комзюк ; за заг. ред. проф. О. М. Бандурки. – Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.

21. Наказ МВС України «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення» : від 22.02.2001 р., № 185 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 13. – Ст. 582.

22. Наказ МВС України «Про затвердження Інструкції з оформлення працівниками Державтоінспекції МВС матеріалів про адміністративні порушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» : від 26.02.2009 р., № 77 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 34. – Ст. 1193.

23. Чуріков Д. С. Правова основа діяльності міліції у сфері обігу спеціальних засобів самооборони в Україні: особливості та шляхи вдосконалення / Чуріков Д. С. // Право і суспільство. – 2008. – № 6. – С. 47–54.

24. Басова Ю. Ю. Контрольно-наглядова діяльність міліції громадської безпеки: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.07 / Басова Юлія Юріївна ; Харківськ. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2006.

25. Ярмакі Х. П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 / Ярмакі Христофор Петрович ; Харківськ. нац. ун-т внутр. справ, 2007. – 435 с.

26. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.

27. Литвиненко А. Н. Ресурсы МВД России в системе обеспечения экономической безопасности страны / А. Н. Литвиненко, О. Ю. Максимова // Экономические науки. – 2010. – № 8 (69). – С. 184.–192.

28. Кардаш В. Я. Товарна інноваційна політика : підручник / Кардаш В. Я., Павленко І. А., Шафалюк О. К. – К. : КНЕУ, 2002. – 266 с.

Довгань О. І. Організація та функціонування системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України: структура, процедури та ресурси / О. І. Довгань // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 253–267 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11doiptr.pdf>

Виконано аналіз теоретичних засад та правового регулювання структури, процедури та ресурсів в організації та функціонуванні системи управління якістю в діяльності органів внутрішніх справ України, а також визначені шляхи вдосконалення подальшого організаційно-правового забезпечення означеної системи управління якістю.

Довгань Е.И. Организация и функционирование системы управления качеством в деятельности органов внутренних дел Украины: структура, процедуры и ресурсы

Выполнен анализ теоретических основ и правового регулирования структуры, процедуры и ресурсов в организации и функционировании системы управления качеством в деятельности органов внутренних дел Украины, а также определены пути усовершенствования дальнейшего организационно-правового обеспечения обозначенной системы управления качеством.

Dovgan E.I. Organization and Functioning of a Control System by Quality in Activity of Law-Enforcement Bodies of Ukraine: Structure, Procedures and Resources

The analysis of theoretical bases and legal regulation of structure, procedure and resources in the organization and functioning of a control system by quality in activity of law-enforcement bodies of Ukraine is made, and also ways of improvement of the further organizational-legal maintenance of the designated control system are defined by quality.